

IJsland op de fiets

Ergens in oktober 2022 kwam het idee bij me op om een fiets-kampeer-trek-vakantie te willen doen in IJsland. Het leek mij een bijzonder land, bijzonder wat betreft klimaat, temperatuur, landschap, met geisers en vulkanen.

Iedereen die ik er over sprak was wel enthousiast over het idee maar waarschuwde ook: koud, nat, wind, op de ring erg druk en buiten de ring te slecht wegdek, te weinig winkels en campings. Mijn man zei direct nee: te koud, te nat, en te wonderig.

Zoveel waarschuwingen is eigenlijk een aanmoediging voor evenvele voorbereidingen. En gelukkig kreeg ik een tip over een digitale kaart waar echt alles wat je wilt weten als fietser op staat: winkels, campings, hotels, restaurants, hutten, gravel of asfalt, drukte van de wegen, afstanden, plekken waar wind erg vlagerig kan zijn, stijgingspercentages. Die kaart heb ik eindeloos vaak bekeken om de route helemaal en gedetailleerd te maken.

Onzeker aspect was nog wel wanneer de bergwegen die ik ook zou gaan rijden open zouden gaan. Die zijn de hele winter dicht en niet berijdbaar en gaan in de zomer open, sommigen pas begin juli.

En het weer is heel veranderlijk. De weersvoorspelling bleek ook weinig betrouwbaar.

Op 28 juni vertrek ik dan voor drie-en -een halve week en een route van circa 1500 km.

Eindeloze lavavelden

Op de eerste dag werd direct duidelijk wat wind betekent op IJsland: alles wat je loslaat waait direct weg. Dat is na een reisdag wel even wennen om zo je tent op te zetten. Ondanks alle scheerlijnen hoorde en zag je de wind de tent bewegen. Welkom in IJsland.

Mijn route was tegen de klok in eerst langs de zuidkust naar het oosten en op de eerste dag direct van de drukke hoofdweg af. Er was een rustigere weg strak langs de zuidkust naar de volgende stad, Selfoss. Het was een mooie weg door eindeloze lavavelden, meestal bedekt met mos, her en der lupinevelden. En verder niks, rust, nauwelijks auto's. De kaart had dat ook wel aangegeven, maar als je dat tegenkomt voel je echt hoe weinig 100 – 200 auto's per dag is. De wind voelde ik nauwelijks: wind mee. De waarschuwingen over temperatuur klopte: 8 – 10 graden. De hele dag heb ik mijn regenjack aan gehad tegen de kou van de wind.

Uitzicht op de oceaan

Ook de aan/afwezigheid van voorzieningen en dorpjes klopte: twee plaatsjes met wat voorzieningen voor ik bij de camping was. De volgende dagen naar het oosten gingen wel over de ring, en die was de eerste 50 km echt druk. De weg had eerst wel een brede vluchtstrook en twee keer twee banen die stevig gebruikt werden. Alternatieven waren er niet: alle wegen maken kleine lusjes naar een groepje van woningen en komen weer op de ring uit. Dat is dus alleen maar twee keer zo lang en veelal gravel in plaats van asfalt. Gelukkig werd het na 50 km en twee dorpen rustiger en kon je ook gewoon op

de weg rijden. Auto's passeren allemaal met een ruime boog, ook al zijn er tegenliggers. Dan blijven ze gewoon even achter je. Ik heb zelfs gezien dat auto's achter me alarmlichten aan had gedaan voor de auto's die daar achter zaten. Dan werd ik uiteindelijk gepasseerd door 5 a 6 auto's.

Het eerste zicht op de Vatnajökull met gletsjers tot op zeeniveau

De omgeving was wel heel open: geen boom te bekennen maar wel de hele dag uitzicht op de oceaan rechts en bergen met begroeiing van gras en later bedekt met ijskappen links. Na de eerste kilometers viel vooral de leegte op.

Na een paar dagen waarin ik ook de eerste echte watervallen had gezien kwam ik dichterbij de Vatnajökull. Een heel groot massief 15 a 20% van IJsland met gletsjers. Bijzonder is dat de gletsjers gewoon tot op oceaanniveau komen. Bij die gletsjers stonden op de kaart ook waarschuwingstekens voor windvlagen, en ook die klopte. Soms had ik moeite om de fiets op de weg te houden als er bij zoveel wind ook een touringcar voorbij reed. En met die windvlagen kwam ik vaak niet boven de 10km/u uit. Zo worden de dagen vanzelf lang.

Maar de uitzichten waren ook prachtig: ijskappen zo dichtbij, ijsbergen die helemaal blauw kleuren en als brokstukken in een meer drijven. Maar naast die mooie uitzichten ook een leegte die ook ongekend, mooi is.

Meren bet brokstukken van gletsjers die helemaal blauw kleuren door de druk uit de onderliggende vulkaan (echt niet gefotoshopt)

Bergen tot in de oceaan

Na drie dagen langs de gletsjers en fjorden (en windvlagen) kwam de afslag naar het noorden. Niet over de ring maar een kortere doorsteek naar het noorden. Mijn eerste kennismaking met gravel en bergen.

De eerste bergweg, van de ring af, naar het noorden, prachtig rustig

Het gravel was prima te doen, glad en hard, maar stijgingspercentages leverde meer zorgen. Tussen 5 en 15%. Dat laatste is met bagage is toch wat veel voor mijn benen. De kaart had ook dit wil aangegeven. De route om dit te vermijden was meer dan 60 km langer. Dus toch zo. Maar de beloning was er ook. De weg was heel erg rustig. Alleen een paar verdwaalde toeristen. En bovenop een prachtig uitzicht. En natuurlijk een mooie rustige afdaling, met ook, eindelijk weer, een beetje wind mee: 50 km gratis naar beneden rollen.

Het noorden, nog rustiger en kaler

In het noorden was het zo mogelijk nog rustiger dan op de laatste twee dagen aan de zuidkust. Het waren prachtige dagen, mooi weer (aan het eind van de dag kon ik arm- en beenstukken uitdoen!), en heel erg rustig, nog geen 100 auto's per dag. Dettifoss, de grootste waterval van Europa was zeker mooi en indrukwekkend groot.

Dettifoss, de grootste waterval van Europa

De eerste 40 km van de Sprengisandur

Na het noorden zou ik de afslag naar de bergweg, de Sprengisnadir, de F26 nemen. Dat zou een route van een aantal dagen worden, zonder winkels. Wel met twee berghutten en een keer wildkamperen. Dus goed inkopen doen, opladen en voor zover er zon wil zijn het zonnepaneel met powerbank bovenop de bagage gedaan. De eerste dag was nog 40 km asfalt en daarna 40 km bergweg en zou uitkomen bij een bergmeertje iets voorbij de waterval Aldeyjarfoss, om daar wild te kamperen. Dat was al op 500 m hoogte. De plek was goed te vinden, er was ook een klein stukje oever met gras langs het meer dus prima om te staan. Het was wel heel erg koud. Zo koud dat ik besloot om een reddingsdeken, zilveren kant boven, op de bodem van de tent te leggen. En natuurlijk ook lange kousen, lange thermobroek, T-shirt lange mouwen aan in de slaapzak.

De ochtend van de 90km bergweg. Een schouwspel in vijf tinten grijs

De volgende dag begon behoorlijk koud. Om 10 uur stond er op mijn Garmin dat het 0,3 graden was. In de lucht waren er laaghangende dikke wolken, net iets lichter dan mist. Het was een dag in 5 tinten grijs: drie voor het landschap en twee voor de lucht. De grond is hier overal grijs van lava, geen grasspriet te bekennen. Bij helder weer kijk je hier naar het zuiden tegen de Vatnajokull (ja, alweer die ijskap) Een tocht van 90-100 km over gravelweg die soms meer op een grindbak of zandbak leek of wasbord was. Op de kaart stond dat er maximaal 30 auto's per dag over deze weg zouden rijden. Het waren er die dag precies 4 (midden in het toeristenseizoen). Zo leeg dat het ook magisch wordt.

Gelukkig was het noorden wind en ging ik naar het zuiden. In dit lege landschap hebben de meeste automobilisten wel gewoonte om aan fietsers die stil staan te vragen of alles oké is, en waar je naartoe gaat die dag. Bij de laatste Nederlanders (tuurlijk, die kom je overal tegen) bleek dat we naar dezelfde hut zouden gaan. Het was wel fijn dat er mensen in de hut zouden zijn die van mijn komst wisten. In dit deel van het land is heb je ook bijna geen internet- en telefoonbereik. Bij die hut aangekomen wist ook de beheerder dat ik in aantocht was en was ze zeer behulpzaam (het was ook al kwart over acht). Ook de Nederlanders hielpen me, met het maken van wat eten en drinken.

Zicht op de berghut met wat heldere lucht aan het eind van de dag

Gelukkig kon ik in de hut overnachten, hoewel de boekingsite had gemeld dat die vol was.

Vanuit Landmanalauger nog weer gravelweg en de hele dag uitzicht op de Helka-ijskap

In de nacht was er ook wat motsneeuw gevallen. De volgende dag waren de vooruitzichten niet beter. De vraag was hoe ik de afdaling van 130 km over een dergelijke lastige weg bij dergelijke temperaturen, inclusief rivieroversteken zonder brug (door het water lopen) zou gaan doen. Als alles goed gaat kan het wellicht, maar technisch malheur is dan toch wel een serieus groot probleem: je wordt al nauwelijks warm van afdalen en hoelang zou een band wisselen duren en hoe zien mijn handen er dan nog uit. Er was ook een groep Duitse toeristen met een bus en een trailer, en die gingen dezelfde richting. Na enig discussie over het gewicht van mijn fiets en bagage was het toch oké dat ze me mee zouden nemen tot Landmannalauger. Daar heb ik nog een dagje niet gefietst, maar een beetje gewandeld, en ook in een natuurlijk warmwaterbad gerelaxed en nog goed op de kaart en de kalender gekeken wat de volgende dagen zouden brengen.

Gulfoss

De dagen daarna heb ik gefietst langs alle meer gangbare toeristische plekken: Gulfoss met een mooie brede waterval, Geysir met geisers en andere hete borrelende bronnen die weer naar rotte eieren stinken en Þingvellir, het vroegere bestuurlijk en gerechtelijk centrum van IJsland met een mooie spleet tussen de twee continentale platen (Eurazië en Noord-America) in een prachtig natuurpark

Geysir

Na deze topics kwam ik, eigenlijk iets eerder dan gepland in Reykjavik. Maar tijdens mijn vakantie was er een vulkaan uitgebarsten wat ik natuurlijk wel iets van wilde zien. Grappig genoeg was ik op de eerste fietsdag langs de locatie van die vulkaan gefietst, maar toen was er niets aan de hand. Een excursie was snel gevonden. In Reykjavik aan internet geen gebrek.

Op de camping was ik weer de man tegengekomen die ik in het zuiden ook al op een

camping gesproken had. Hij was in tegenovergestelde richting aan het fietsen en was ook al weer langs het vliegveld geweest. Geen fietsdoos of iets wat daar voor door kon gaan te vinden. Dat maakte dat ik ook besloot om in Reykjavik een fietsdoos te regelen, fietsmakers genoeg. En de bustransfer was ook ze geregeld.

Þingvellir, met de spleet tussen de twee continentale platen die ieder jaar 2cm uit elkaar wijken

Epiloog

Het was een fantastisch avontuur. Alle waarschuwingen vooraf hebben geleid tot evenzovele voorbereidingen. En die waren niet voor niets. Het was doorgaans niet meer dan 5 tot 10 graden overdag. Het waaide hard en vaak, en er is natuurlijk weinig beschutting want geen bomen of bebouwing. De kaart bleek bijzonder nuttig https://cyclingiceland.is/wp-content/uploads/2023/06/cycling-iceland2023-hlidA-1_29jun2023.pdf

Buiten de opgegeven plekken waren er geen winkels, campings of andere voorzieningen. Fietsmakers zijn er te weinig om er wat aan te hebben.

De afgelopen jaren heeft toerisme een hoge vlucht genomen. Dus daar waar toeristen komen is het doorgaans goed verzorgd, van alle gemakken voorzien. Campings hebben vaak een grote keuken en ruimte waar je kunt eten en elektronica kunt opladen
Gelukkig heb ik geen substantieel pech aan de fiets gehad: geen lekke banden en geen andere dingen die vervangen moesten worden. Voor de vakantie had ik samen met mijn zoon wel uitgebreid naar alle slijtageonderdelen gekeken of die dit avontuur zouden weerstaan, en goed uitgezocht wat ik aan gereedschap mee moest nemen.
Uiteindelijk 1400 km gefietst, waarvan 270 bergweg (is soms echt minder dan wat wij gravel

willen noemen) op Schwalbe Overland 40 mm. Dat laatste had wel meer gemogen maar meer past niet goed in het frame. Het verzet 1:1 was zeker fijn. Bij zoveel wind, met bagage en een heuvels gebruikte ik die vaker dan verwacht. De mensen op IJsland zijn bijzonder aardig en hun mantra is dat er geen problemen zijn maar vooral oplossingen.
Iedereen die ik vooraf lastig heb gevallen, dank voor de tips. Met alle voorbereidingen en de houding dat bij tegelslag je vooral geduld moet houden was het een prachtig avontuur.

Corien van den Haak
cmvdhaak@planet.nl

De route

